

Opas uuteen vaippakulttuuriin

Oppaan on tuottanut Jätelaitosyhdistys ry – vastuullisen julkisen jätehuoltopalvelun puolesta.

Jätelaitosyhdistys
Opastinsilta 2 A
00520 Helsinki
Puh. (09) 2780 0771
www.jly.fi

Om ni änskar den här brochyren på svenska, kan ni beställa den från närmaste avfallsverk (se listan nedan).

Ni kan också läsa den på eller skriva ut den från Avfallsföreningens webbsidor på adressen:
www.jly.fi/julkaisut.htm

Oppaan ovat rahoittaneet:

Jätelaitos / Avfallsverket

Puh / Tlfn

Ab Avfallsservice Stormossen Jätehuolto Oy	(06) 322 7256
Ab Ekorosk Oy	(06) 781 4514
Etelä-Karjalan Jätehuolto Oy	(05) 668 7851
Itä-Uudenmaan Jätehuolto Oy, Östra Nylands Avfallsservice Ab	020 737 7072
Jämsän Seudun Jätehuolto Oy	(014) 717 2233
Joensuun Seudun Jätehuolto Oy	(013) 267 3563
Jyväskylän kaupunki	(014) 625 483
Jätekuukko Oy	(017) 368 0162
Kiertokapula Oy	(019) 426 2243
Kymenlaakson Jäte Oy	(05) 744 3424
Loimi-Hämeen Jätehuolto Oy	(03) 424 2600
Nurmijärven kaupunki, Jätehuolto	(09) 2500 2335
Perämeren Jätehuolto Oy	(016) 259 324
Pirkanmaan Jätehuolto Oy	(03) 240 5200
Päijät-Hämeen Jätehuolto Oy	(03) 871 1766
Sammakkokangas Oy	(014) 422 510
Rosk'n Roll Oy Ab	0201 558 350
Rouskis Oy	(02) 727 6838
Turun Seudun Jätehuolto Oy, jäteneuvonta	(02) 2810 110
Åbonejdens Avfallsservice Ab, avfallsrådgivning	(02) 2745 920
YTV Jätehuolto	(09) 1561 508
SAD Avfallshantering	(09) 1561 611

Teksti: Meri Haahtela ja Terhi Summa, päivitys YTV:n jäteneuvonta ja Jätelaitosyhdistys ry

Kuvat: Teuvo Anttila

Painovuosi: 2005

SISÄLLYS:

1. Johdanto.....	4
2. Ympäristöystävällisessä vaippakulttuurissa on mistä valita	5
- Miksi kestoaiippoja?	6
3. Kestovaiippoja on joka lähtöön.....	7
4. Kestovaiippojen hankinta	9
- Kuinka monta vaippaa tarvitaan?	9
- Paljonko vaipat maksavat?.....	10
5. Kestovaiippojen käyttö ja huolto	12
6. Vaipat ja allergia	14
7. Sanastoa.....	15
8. Lisätietoja.....	17
9. Vaippavalmistaja ja -maahantuojia	18

1. JOHDANTO

Ensimmäistä lastaan odottava perhe pohtii lukuisia vauvan hoitoon liittyviä kysymyksiä. Jokainen vanhempi haluaa tarjota lapselleen vain parasta. Yksi monista lapsiperheen valinnoista tehdään kertakäyttö- ja kestovaippojen välillä. Vauvanvaipat ovat jokaiselle perheelle suuri taloudellinen investointi.

Vaippavalintoihin vaikuttavat sekä mieltymykset että elämäntyyli. Ei ole olemassa yhtä oikeaa vaippakulttuuria kuten ei muutaakaan kulttuuria. Vanhemmat voivat kuunnella rockia autoradiosta ja klassista kotona. Samoin voi kertakäyttövaippaa pitää automaatioilla ja kestovaippaa kotona. Tai päinvastoin – mikä vaan parhaiten rytmiin sopii.

Kestovaippakulttuuri ei varsinaisesti ole uutta vaippakulttuuria, vaan pikemminkin ikivanhan kulttuurin nykyaikaan sovellettu muoto, joka tarjoaa mahdollisuuden ekologisesti kestävämpään vauvanhoitoon.

Tämä opas on tehty Luonto-Liiton Uudenmaan piirin ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunnan YTV Jätehuollon yhteistyönä.

Tästä oppaasta löytyvät perustiedot

- ympäristöystävällisestä vaippakulttuurista yleensä
- kestovaippatyypeistä
- kestovaippojen hankkimisesta ja huollosta

Haluamme kiittää lämpimästi kaikkia oppaan teossa auttaneita. Erityiset kiitokset HYKS:in Iho- ja allergiasairaalan ylilääkärille, LKT Tari Haahtelalle, Helsingin yliopiston Biotieteiden laitoksen esimiehelle, yleisen mikrobiologian professori, FT Kielo Haahtelalle ja TkT Otso Ovaskaiselle. Kiitokset myös kestovaippojen valmistajille ja maahantuojille, jotka ovat antaneet näytteitä ja tietoja tuotteistaan sekä Kuluttajatutkimuskeskukselle vaippatyypien kuvien käyttöoikeudesta. Arvokasta apuaan oppaan päivittämisessä on antanut Kestovaippayhdistys.

2. YMPÄRISTÖYSTÄVÄLLISESSÄ VAIPPAKULTTUURISSA ON MISTÄ VALITA

Ympäristöystävällisintä vaippakulttuuria on pyrkiä käyttämään kestovaippoja. Jos kestovaipponen kokoaikainen käyttö tuntuu työläältä tai siihen ei tilapäisesti ole mahdollisuutta, kannattaa käyttää kestovaippoja edes silloin tällöin. Jo kestovaipponen osittainenkin käyttö vähentää merkittävästi vaipoista syntyvää ympäristökuormitusta.

Näin voit itse vaikuttaa ympäristöystävällisemmän vaippakulttuurin puolesta:

Jos käytät kertakäyttövaippoja

- Käytä kotimaisia vaippoja. Lyhyet kuljetusmatkat vähentävät päästöjä.
- Kompostoi kertakäyttövaippa, jos se on paperimassatäytteinen ja muoviton malli. Biojätekeräykseen vaippoja ei saa hygieniasyistä kuitenkaan laittaa.

Jos käytät sekä kertakäyttö- että kestovaippoja

- Käytä kestovaippoja aina kun se on mahdollista: esim. vastasyntyneellä, kotona, kesäisin ja illan viimeisenä vaippana ennen yövaippaa.
- Jos kestovaipat osoittautuvat riittämättömäksi yö- ja päiväunien aikana, käytä kertakäyttövaippoja unien ajan ja kestovaippoja muulloin.
- Käytä pottaharjoittelijalla kestovaippaa.

Jos käytät kestovaippoja

- Käytä ympäristöystävällisiä pesuaineita.
- Pese täysiä koneellisia pyykinä. Kestovaipat voi pestä myös muun pyykin seassa, jos ne eivät yksistään täytä konetta.
- Kierrätä hyväkuntoiset kestovaipat säästämällä ne pienemmille sisaruksille, antamalla tuttavaperheelle, tai myymällä ne.
- Hanki kestovaippoja kirpputorilta tai tuttavilta uutena ostamisen sijaan.

Miksi kestovaippoja?

Kestovaippojen käyttöä voidaan perustella taloudellisilla, terveydellisillä ja ekologisilla syillä.

Taloudellisesti kestovaipat tulevat kertakäyttöisiä edullisemmiksi, etenkin useammalla lapsella käytettynä.

Kestovaipat ovat yleensä vähemmän hiostavia kuin kertakäyttövaipat. Monille allergioista kärsiville lapsille oikein valitut ja huolletut kestovaipat ovat terveyssyistä hyvä vaihtoehto, koska ne eivät sisällä allergiaa aiheuttavia ainesosia. Kestovaippojen käyttö voi nopeuttaa lapsen potalle oppimista, koska lapsi oppii tunnistamaan hätänsä ja ilmaisemaan sen.

Lapsi käyttää Kuluttajatutkimuskeskuksen mukaan noin 5000 kertakäyttövaippaa vaippakautensa aikana (noin 30 kk). Kertakäyttövaippojen maatumisen kaatopaikoilla vie useita satoja vuosia. Pelkästään pääkaupunkiseudulla vaippajätettä tulee arviolta 5200 tonnia vuodessa. Yhden lapsen vaipoista jätettä syntyy noin 1500 kiloa ja lapsiperheen tuottamasta jätteestä voi jopa puolet olla vaippajätettä. Kertakäyttövaipoista onkin tullut suurin yksittäinen kotitalouksissa syntyvä kaatopaikkajätelaji. Kaatopaikoille päätyvät kertakäyttövaipat mädäntyvät hapettomissa oloissa ja tuottavat ympäristöön metaania. Metaani on yksi kasvihuonekaasuista, jotka aiheuttavat ilmaston lämpenemistä.

Jäteongelman lisäksi kertakäyttövaippojen valmistaminen kuluttaa enemmän luonnonvaroja kuin kestotuote. Tutkimuksen mukaan kertavaippa vaatii yli kolminkertaisen materiaalipanoksen verrattuna tutkittuun kestovaippaan. Kertavaipan suurin kuormitus aiheutuu selluloosan ja imumateriaalin valmistuksessa sekä kaatopaikkakäsittelystä. Kestovaippojen ympäristörasitus puolestaan muodostuu pesussa tarvittavasta vedestä, pesuaineesta ja sähköstä. (Haaparanta 2002). Ratkaisevaa luonnonvarojen kulutuksen kannalta on tarvittavien vaippojen määrä: kertavaippoja kuluu yhdellä lapsella vähintään 1800 kappaletta vuodessa, pestäviä riittää 30 kappaletta.

3. KESTOVAIPPOJA ON JOKA LÄHTÖÖN

Kestovaipeiksi kutsutaan vaippoja, joita ei heitetä pois heti ensimmäisen käyttökerran jälkeen, vaan ne pestään ja käytetään uudelleen. Kestovaippavaihtoehtoja on monenlaisia. Useimmat kesto-vaipat on valmistettu kokonaan tai lähes kokonaan luonnonkuiduista. Kestovaiipat koostuvat yleensä kahdesta osasta, imukykyisestä sisävaipasta ja vaipan paikallaan pitävästä, hengittävästä ja kosteutta läpi päästämättömästä vaippahoususta.

Sisävaipat eli imuosa

Sisävaipan tehtävä on imeä kosteus itseensä. Vaihtoehtoja on runsaasti: vaipaksi taiteltava suorakaiteen muotoinen kangas tai harso, suorakaiteen tai tiimalasin muotoinen pötkövaippa, muotoon ommeltu tarroilla tai neppareilla kiinnitettävä kertakäyttövaipan tapaan puettava vaippa. Sisävaippojen materiaalina on usein puuvillaa, kuten harso, flanelli tai frotee.

tarrakiinnitteinen
vaippahousu

villahousu

muotoon ommeltu
vaippa

Vaippakuori eli vaippahousut

Sisävaipan päälle tarvitaan kosteutta läpäisemättömät vaippahousut. Vaippakuori estää kosteuden leviämisen lapsen vaatteisiin. Vaippahousuissa on tarjolla kahta perusmallia: tarroilla tai painonapeilla kiinnitettäviä kertakäyttövaippaa muistuttavia vaippahousuja sekä housujen tapaan puettavia. Vaippakuoren materiaali voi olla keinokuitua (kuten hengittävä polyesteri tai fleece) tai luonnonkuitua (esim. villa).

Pintakuivat hoitoliinat

Pintakuiva hoitoliina on liina, jonka voit halutessasi laittaa sisävaipan ja lapsen ihon väliin. Se päästää kosteuden läpi sisävaippaan, mutta pitää vaipan pinnan kuivana ja siten vähentää ihon hautumista. Hoitoliinoja on saatavilla sekä kankaisena että kuitupaperista valmistettuina. Hoitoliinojen käyttö helpottaa vaipan huuhtelua.

Kankainen hoitoliina voi olla materiaaliltaan polyesteriä (esim. fleece) tai polypropyleeni-puuvillasekoitetta, ja se pestään muun vaippapyykin mukana. Kuitupaperiset hoitoliinat ovat kertakäyttöisiä ja ne ovat materiaaliltaan riisi- tai puukuitua. Kuitupaperisen liinan voit käytön jälkeen kompostoida.

Erikoisvaipat

Kestovaippoja on myös erikoistilanteisiin, mm. pottaharjoittelijoille on tarjolla erityisiä harjoitteluhousuja, joita on helppo käyttää pikkuhousujen sijasta.

Herkän ja ärtyneen ihon hoitamiseksi voit laittaa sisävaipan päälle silkki-vaipan, joka ihoa hoitavine ominaisuuksineen vähentää ihon ärtyneisyyttä ja punoitusta.

Housuvaippa

All-in-one

Täysin käyttövalmis vaippa, jossa on kuori- ja sisävaippa yhdessä, eli tähän ei tarvita mitään muita lisäosia. Käytetään kuten kertakäyttövaippaa, mutta voidaan pestä.

Itsetehdyt vaipat

Villaiset vaippahousut voi neuloa itse hahtuvalangasta. Malliltaan nämä vaippahousut muistuttavat markkinoilla olevia alushousutyyppejä villahousuja. Hahtuvalankaa ja neuleohjeen voi ostaa

mm. Ruskovillan tuotteita myyvistä kaupoista sekä Internetin Ottobre Shopista (yhteystiedot kohdassa 8).

Huovasta tai esimerkiksi muovipintaisesta kankaasta voi ommella vaippahousuja. Ilmaiset kaavat ja ompeluohjeet löytyvät Internet-sivulta www.kestovaippainfo.fi tai mallina voit käyttää myös jotain valmista kestovaippaa. Sisävaippoja voi ommella mm. sideharsosta tai flanellista.

4. KESTOVAIPPOJEN HANKINTA

Kuinka monta vaippaa tarvitaan?

Kannattaa kokeilla muutamilla kestovaipoilla ennen kuin hankkii vaippoja lapsen koko vaippakauden tarpeiksi. Tarvittavien vaippojen lukumäärä riippuu kuivatusolosuhteista. Jos käytät kestovaippoja vain osa-aikaisesti, voit selvittää hyvinkin pienellä määrällä vaippahousuja ja sisävaippoja. Internetin myyntipalstoilta voi tehdä edullisia löytöjä, esim. www.kestovaippainfo.fi

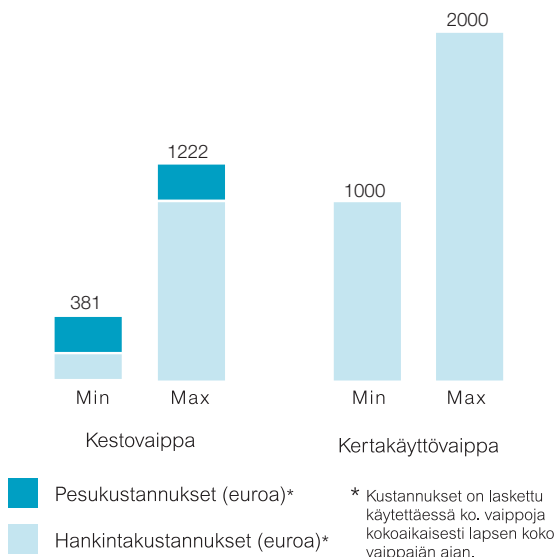
Kokoaikaisessa käytössä sisävaippoja kannattaa hankkia vähintään 2 pesukoneellista, eli 20-30 kappaletta, jolloin puhtaita ja kuivia vaippoja on aina käytettävissä. Koska vaippahousuja ei aina tarvitse pestä jokaisen käyttökerran jälkeen, on 3-12 kappaletta kutakin kokoa riittävä määrä. Joissakin vaippahousumalleissa on säätövara, jonka avulla housuja voi käyttää koko vaippaiän. Koska vaippahousujen tarvittava määrä riippuu paljon siitä, minkä tyyppisiä vaippoja käytetään, kannattaa kysellä neuvoja kokeneemmilta käyttäjiltä tai vaippojen myyjiltä.

Jos aiot käyttää hoitoliinoja, kannattaa kankaisia hankkia noin 8-16 kpl. Kuitupaperisia hoitoliinoja kuluu 1/käyttökerta, eli lapsen vaippakautena noin 5000 kpl.

Halutessasi voit hankkia silkkiwaippoja ihon ärtymisen varalle noin yhden päivän tarpeiksi eli 4-7 kpl.

Paljonko vaipat maksavat?

Kestovaipat tulevat lähes aina kertakäyttövaippoja huomattavasti halvemmiksi (kuva 1). Hankintakustannukset maksavat itsensä takaisin ensimmäisen lapsen kohdalla alle vuodessa. Kestovaipat eivät toki ole käyttökeltottomia yhden lapsen jälkeen, vaan niitä voi kierrättää lapselta toiselle. Toisen lapsen kohdalla kestovaipponen kustannukset rajoittuvat lähes pelkästään pesukustannuksiin, jotka taas riippuvat pesutiheydestä. Kestovaippoja kannattaa myös kierrättää tuttavapiirissä. Kierrätettyjä kestovaippoja voi kysellä mm. neuvoloiden ja kaupponen ilmoitustauluilla ja kirpputoreilla.

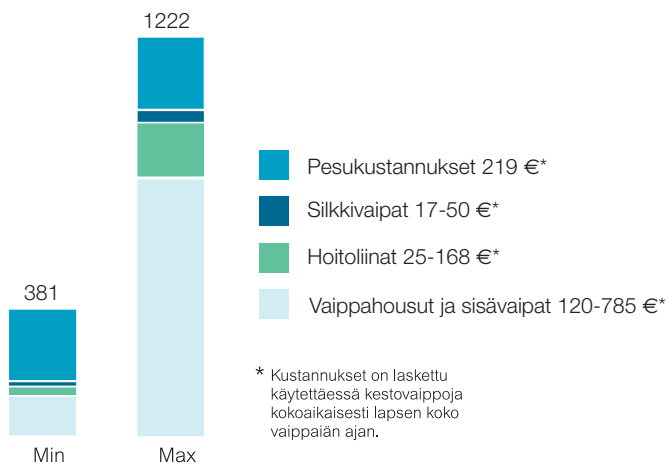
KUVA 1 Kertakäyttö- ja kestovaipponen kustannusvertailu (euroa).

Kertakäyttövaipponen kustannukset:

30 kk:n aikana lapsi käyttää yhteensä noin 5000 vaippaa (Kuluttajatutkimuskeskuksen arvio). Merkistä riippuen kappalehinta on 0,20 - 0,40 euroa/kpl. Kertakäyttövaipponen hinnaksi tulee siten noin 1000-2000 euroa.

Kestovaippojen kustannukset:

Kestovaippojen kustannukset muodostuvat erityyppisten osien hankintakustannuksista sekä vaippojen pesukustannuksista (kuva 2).

KUVA 2 Kestovaippojen kustannukset (euroa).

Hankintakustannukset

Hankintakustannukset vaihtelevat vaippamerkin mukaan sekä tarvittavien eri kokoja olevien vaippahousujen ja sisävaippojen lukumäärän mukaan. Sisävaippojen ja vaippahousujen kustannukset ovat 120 – 785 euroa. 120 eurolla selviää, jos käyttää edullisia vaippapakuoria, harsovaippoja ja lisäimuna flanellia. Kalleimmaksi tulevat all-in-one-vaipat, jotka maksavat noin 785 euroa. Käytettyjä kesto-vaippoja saa toki paljon halvemmalla tutuulta tai kirpputoreilta.

Tähän voidaan lisätä mahdollisten hoitoliinojen ja silkki- tai muiden erikoisvaippojen kustannukset: koko vaippakaudelta kankaisten hoitoliinojen osalta 25-67 euroa, kuitupaperisten hoitoliinojen osalta noin 168 euroa ja silkkiwaippojen osalta 17-50 euroa.

Pesukustannukset

Ensimmäisen puolen vuoden aikana vaippoja pestään keskimäärin joka päivä ja seuraavien kahden vuoden aikana joka toinen päivä. Vaipat pestään kerran viikossa 90 asteessa ja muulloin 60 asteessa. Työtehoseuran mukaan 3,3 kg:n pyykinpesu 60 asteessa maksaa 0,40 euroa ja 90 asteessa 0,43 euroa. Kustannuksiin sisältyy sähkö, vesi ja 0,5 dl pesuainetta koneellista kohti. Näin ollen pesuista aiheutuva kokonaiskustannus on noin 219 euroa.

Villaisia vaippahousuja käytettäessä tarvitaan erillistä villanpesuainetta ja villanhoitoainetta, joista aiheutuva lisäkustannus on noin 25 euroa.

Uusien kestovaippojen kokonaiskustannuksiksi muodostuu 381-1222 euroa. Vanhoilla kestovaipoilla maksettavaksi jäävät vain pesukustannukset eli noin 219 euroa.

5. KESTOVAIPPOJEN KÄYTTÖ JA HUOLTO

Käytettäessä kestovaippoja, joissa on erikseen sisävaippa ja vaippahousu, ei vaippahousua tarvitse vaihtaa ja pestä jokaisen vaihtovaihdon yhteydessä. Vaihda vaippahousu vain, jos se on erityisen märkä tai likainen. Usein siis riittää pelkän sisävaipan vaihto.

Huuhtelu ja liotus

Huuhtele käytetty vaippa mahdollisimman pian, jotta lika ei pinttyisi vaippaan kiinni. Kakat voit huuhdella vaipasta esim. käsisuihkulla suoraan vessanpönttöön. Tämän jälkeen vaippa huuhdellaan haalealla vedellä lavuaarissa. Hygieniasyistä vaippoja ei tule huuhtella vessanpöntön vedellä. Huuhdotut vaipat voit laittaa esimerkiksi muovipussiin tai kannelliseen ämpäriin veteen likoamaan. Vettä on hyvä olla sen verran, että se peittää vaipat. Halutessasi voit laittaa veteen muutaman ruokalusikallisen etikkaa pitämään hajut kurissa.

Voit pitää vaippoja myös parvekkeella pesua odottamassa. Talvella täytyy välttää vaippojen jäätymistä, ettei niiden kuiturakenne murru.

Tuuletus

Hiukan kostuneita vaippahousuja ei tarvitse joka kerta pestä, vaan useimmiten villaisiin riittää kuivatus ja tuuletus, ja puuvillaisiin ja/tai polyesterisiin kostuneen kohdan huuhtelu ja kuivatus tai tuuletus. Etenkin villaisia vaippahousuja kannattaa tuulettaa ahkerasti, koska villa kärsii liian usein toistuvista pesuista.

Pesu

Vaipat voi pestä muun pyykin seassa. Pese sisävaipat 60°C, joka on riittävä lämpötila hygienian ylläpitämiseksi. Sisävaipat voi pestä kerran viikossa 90°C, jolloin ulosteissa olevat bakteerit kuolevat varmasti ja vaipat pysyvät myös paremmin valkoisina. Vaippahousut eivät hygienian ylläpitämiseksi vaadi näin korkeita pesulämpötiloja. Monien vaippahousujen valmistusmateriaalit eivät kestä yli 40°C pesulämpötilaa. Villaiset vaippahousut tulee pestä mieluiten käsin, tai erittäin hellävaraisella pesuohjelmalla 30°C. Jos sisävaippa tai vaippahousu on pahasti värjäytynyt, saat poistettua tahrat esim. sappisaippualla ja lämpimällä vedellä. Säästä vaippapakkausten pesuohjeet ja kysy myyjältä lisätietoja pesusta.

Jotta välttyttäisiin pesuaineiden aiheuttamilta allergioilta, tulee kestovaipat pestä aina hajusteettomilla pesuaineilla ja käyttää tavallista pienempää pesuainemäärää. Erityisen likaisessa pyykissä voit käyttää esipesua korvaamaan pesuaineen vähäisemmän määrän tai liottaa vaippoja noin varttitunnin pesuainetta sisältävässä lämpimässä vedessä ennen pesua.

Huuhteluainetta ei tule käyttää lainkaan, sillä se vähentää vaippon imukykyä. Vaippon pehmentämiseksi voit halutessasi käyttää huuhteluaineen sijasta pientä määrää etikkaa.

Ennen ensimmäistä käyttökertaa vaipat olisi hyvä pestä muutama kerran (kuivatusta välillä ei tarvita) parhaan imutehon saavuttamiseksi.

Kuivatus

Kuivaa vaippoja mahdollisuuksien mukaan narulla parvekkeella tai muuten ulkona. Allergisen lapsen vaippojen kuivattamista ulkona tulisi välttää erityisesti siitepölyaikana. Vaippojen kuivatusaika riippuu paljolti pesukoneen lingon tehosta (mielellään vähintään 800 kierrosta minuutissa), vaippatyypistä ja kuivatusolosuhteista. Sideharsot ja ohuemmat vaippahousut kuivuvat puolessa vuorokaudessa, jotkut jopa muutamissa tunneissa. Paksuimmat vaipat saattavat viedä yli vuorokaudenkin. Kuivausrummulla saat vaipat nopeasti kuivaksi, mutta rumpu kuluttaa materiaaleja ja lisää huomattavasti pesukustannuksia.

Kestovaipat matkoilla

Lyhyillä matkoilla, esim. kyläreissuilla ja neuvolakäynneillä, kesto-vaippojen käyttö ei ole ongelma. Voit huuhtoa vaipat käytön jälkeen ja kuljettaa sitten kotiin esim. muovipussissa. Huuhtelumahdollisuuksien puuttuessa voit huuhtoa vaipat vasta kotonakin, jos reissu ei kestä muutamaa tuntia pidempään. Jos vaippoja ei ole mahdollista pestä matkalla, ovat kertakäyttövaipat yli vuorokauden pituisilla matkoilla usein toimivampi vaihtoehto.

6. VAIPAT JA ALLERGIA

HYKS:in Iho- ja Allergiasairaalan asiantuntijoiden mukaan oikein käytettynä ja hoidettuna kesto-vaipat eivät aiheuta allergiaa. Kestovaipat on yleensä valmistettu puhtaista luonnonkuituista, esim. villasta, silkistä tai puuvillasta, jotka eivät itsessään sisällä allergeenejä. Erityisesti muovin puuttuminen kesto-vaipoista vähentää hios-tavuutta ja siten myös ihoärsytystä.

Jos kestoaiippoja pestään hajusteita sisältävillä pesuaineilla, ne aiheuttavat joskus ärsytystä ja harvinaisissa tapauksissa allergisia reaktioita.

Kertakäyttövaippojen resoreissa saatetaan käyttää luonnonkumia eli lateksia, joka voi herkistää. Lisäksi moniin vaippoihin on lisätty kosteusvoiteita, jotka saattavat sisältää allergiaa tai ärsytystä aiheuttavaa Aloe veraa tai hajusteita.

Lanoliini on villan oma rasva, joka saattaa aiheuttaa joillekin allergikkovauvoille oireita. Lanoliinin aiheuttamista ongelmista selviävät pesemällä villaiset vaippahousut muutaman kerran ennen käyttöönnottoa, ja käyttämällä lanoliinitonta villanpesu- ja villanhoitoainetta.

Koska kestoaiipat eivät koskaan ole täydellisen pintakuivia, ne tulee vaihtaa tarpeeksi usein, jotta kosteus ei haudo vauvan ihoa. Erittäin herkkäihoiselle lapselle voi tulla vaippaihottumaa jo pienestäkin määrästä kosteutta. Kosteuden aiheuttaman hautumisen vähentämiseksi kannattaa käyttää pintakuivaa hoitoliinaa.

7. SANASTOA

Koska kestoaiippojen yhteydessä käytetään jonkin verran erikoisanastoa, on tähän koottu yleisimmät tässä oppaassa käytetyt kestoaiippatermit. Suluissa on esitetty myös muita nimityksiä, joilla eri valmistajat kyseistä tuotetta myyvät.

Vaippahousu (kuorivaippa, kosteussulku)

Sisävaipan paikoillaan pitävä kosteutta läpäisemätön, mutta hengittävä ulkokuori. Perusmallit ovat alushousutyypinen villahousu ja kertakäyttövaipan muotoinen tarra- tai painonappikiinnitteinen vaippahousu.

Sisävaippa

Vaippahousun sisään laitettava kosteutta imevä kerros: muotoon ommeltu vaippa, nauhavaippa, taiteltava flanelli, sideharso tai sideharson ja flanellin yhdistelmä, tarra- tai neppariikiinnitteinen sisävaippa.

Muotoon ommeltu vaippa (T-vaippa, lisäimu, pötkövaippa, boosteri)

Valmiiksi muotoon ommeltu paksuhko sisävaippa, jonka täytteenä on useimmiten käytetty vanua.

Nauhavaippa

Sisävaippa, joka kiinnitetään nauhoilla. Isommilla lapsilla nauhavaipan sisälle tarvitaan lisäimukerros, esim. sideharso. Nauhavaipan, kuten muidenkin sisävaippojen päälle laitetaan vaippahousut.

Taittovaippa (flanellivaippa, vaippaliina, prefold)

Puuvillaisia kangaskappaleita, jotka imevät kokoonsa nähden enemmän kosteutta kuin sideharsot. Flanelleja voidaan käyttää kuten sideharsoja tai taitella sideharson väliin. Koot vaihtelevat käyttötarkoituksen mukaan.

Sideharsot (puuvillavaippa, sideharso vaippaliina, vaippaharso)

Suuria puuvillaisia kangaskappaleita, jotka taitellaan vaippahousun sisälle imeväksi kerrokseksi.

Housuvaippa (Kuivaks'opetteluhausut, harjoitteluhousut)

Alushousutyypinen yhdistelmävaippa, jota käytetään potta-harjoitteluvaiheessa, sekä varmuuden vuoksi (esimerkiksi öisin) isommalla jo päiväkuivaksi oppineella lapsella.

Pintakuiva hoitoliina (kuivavaippa, vaippasuoja, kuivaliina)

Kankainen tai kuitupaperinen liina, joka voidaan laittaa sisävaipan ja ihon väliin pitämään vaipan pinta kuivana. Helpottaa myös vaipan pesemistä.

Kuitupaperi

Puu- tai riisikuidusta valmistettu pintakuiva hoitoliina, joka heitetään käytön jälkeen pois.

Silkki vaippa

Ohuehko silkkiiliina, joka voidaan laittaa sisävaipan ja ihon väliin lapsen ihon ollessa ärtynyt.

8. LISÄTIETOJA

- **Aalto, Kristiina:** Lastenvaippojen markkinakartoitus, Kuluttajatutkimuskeskus, Työselosteita ja esitelmiä 38/1997
- **Aalto Kristiina ja Pylvänäinen Erja:** Kestovaipat, kestävyys, käyttökelpoisuus ja kustannukset, Kuluttajatutkimuskeskus, Julkaisuja 9/1993
- **Haaparanta, Suvi:** Vaipoilla on väliä – vertailussa lasten kesto- ja kertakäyttövaippojen ympäristövaikutukset ja käyttökokemukset, Pääkaupunkiseudun julkaisusarja C 2002:14, YTV
- **Holtinen, Maarit:** Kapalo ja vaipat, Antroposofinen työkeskus Tammes ry, Tampere 1991
- **Kotona pestävän pyykin kustannukset:** Työtehoseura 1997
- **Kuluttaja-lehti 8/2002:** Kestovaipat kuormittavat ympäristöä vähemmän
- **Lempeään vauvanhoitoon:** Ruskovilla, Studio Tuumat Ky, Oulu
- **Ottobre - lehti 3/2001:** Kestovaipan ompeluohjeet
- **Ottobre Shop OTTOBRE design®,** Studio Tuumat Oy, PL 46, 90101 Oulu, p. 08-336 270, fax. 08-338 943
sähköposti: ottobre@ottobre.fi, www.ottobre.fi
- **Vauva-lehti 9/2004:** Koekäytössä kestävät, pestävät kestoivaipat

Pääkaupunkiseudulla (Helsinki, Espoo, Kauniainen ja Vantaa) voit tilata maksutta kestoivaippaneuvojan kertomaan kokoamallasi ryhmälle (vähintään 5 hlöä) kestoivaipoista ja niiden käytöstä. Tilaukset Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy:stä p. 310 88 710/ koulutuspäällikkö tai sähköposti: neuvonta@pkskierke.fi.

- **Kestovaippayhdistys ry:** www.kestoivaippayhdistys.fi
Kestovaippainfo on tuhti tietopaketti kestoivaipoista: www.kestoivaippainfo.fi

9. VAIPPAVALMISTAJIA JA MAAHANTUOJIA:

Valmistajilta ja maahantuojilta kannattaa kysyä lähintä jälleenmyyntipistettä. Kasvava ja ajantasainen lista myyjistä: www.kestovaippainfo.fi

- [Ainu neuvonta](http://www.berner.fi/ainu), p. 09 1345 1313, www.berner.fi/ainu
- [Babyidea \(tukku- ja postimyynti\)](http://www.babyidea.fi), p. 09 4110 8520, sähköposti: info@babyidea.fi, www.babyidea.fi
- [Ekokauppa Ruohonjuuri](http://www.ruohonjuuri.fi) (vähittäis-, posti- ja tukkumyynti),
  - Mannerheimintie 13 A, 00100 Helsinki, p. 09 445 465, sähköposti: ekokauppa@ruohonjuuri.fi
  - Aleksanterinkatu 10, 33100 Tampere, p. 03 214 5688, sähköposti: ekokauppa.tampere@ruohonjuuri.fi
www.ruohonjuuri.fi
- [Juttadesign](http://www.jutta.fi) (tukku-, vähittäis- ja postimyynti sekä nouto Hyvinkää, Espoo), p. 040 772 3603, sähköposti: asiakaspalvelu@jutta.fi, www.jutta.fi
- [Kirjokanta Oy](http://www.kirjokanta.fi) (vähittäis- ja postimyynti), Kalevankatu 7, 00100 Helsinki, p. 09 601 697, fax 09 6801 349, sähköposti: kirjokanta@kirjokanta.fi, www.kirjokanta.fi

- **Me&Mama** (vähittäistukku- ja postimyynti), Johanna Härkönen, Uudenmaankatu 39, 00120 Helsinki, p. 09 295 77 111, sähköposti: myynti@meandmama.fi, www.meandmama.fi
- **Mollavauva** (nettikauppa ja tukkumyynti), Hyvinkää, p. 040 7628 200, sähköposti: asiakaspalvelu@mollavauva.fi, www.mollavauva.fi
- **Pussikaniini ay** (posti- ja vähittäismyynti), Otsontie 2, 21250 Masku, p. 040 718 1366, sähköposti: miimujanoora@pussikaniini.fi, www.pussikaniini.fi
- **Ruskovilla Oy**, Kinnarintie 32, 16200 Artjärvi, p. 03 871 460, www.ruskovilla.fi, ruskovilla@ruskovilla.fi
- **Tiarella** (vähittäis-, tukku- ja postimyynti), Lapparbäckintie 9, 07450 Voolahti, p. 040 529 1178, sähköposti: myynti@tiarella.fi, www.tiarella.fi
- **T:mi Sirpa Leppänen** (posti-, vähittäis- ja tukkumyynti), Ronkelintie 14, 75500 Nurmes, p./fax 013 480 259, p. 0400 639 049, sähköposti: sleppan2@nettilinja.fi, www.ekoset.fi

Tavaroiden tuotannon ja kulutuksen kasvaessa
myös jätettä syntyy enemmän.

Onneksi jätemäärien kasvuun voi vaikuttaa,
esimerkiksi käyttämällä kestovaippoja.

Muita hyviä keinoja löydät nettisivulta
www.fiksu.net

Tietoa jätteen välttämisestä ja kierrätyksestä
kannattaa kysyä oman kuntasi jätehuollosta.